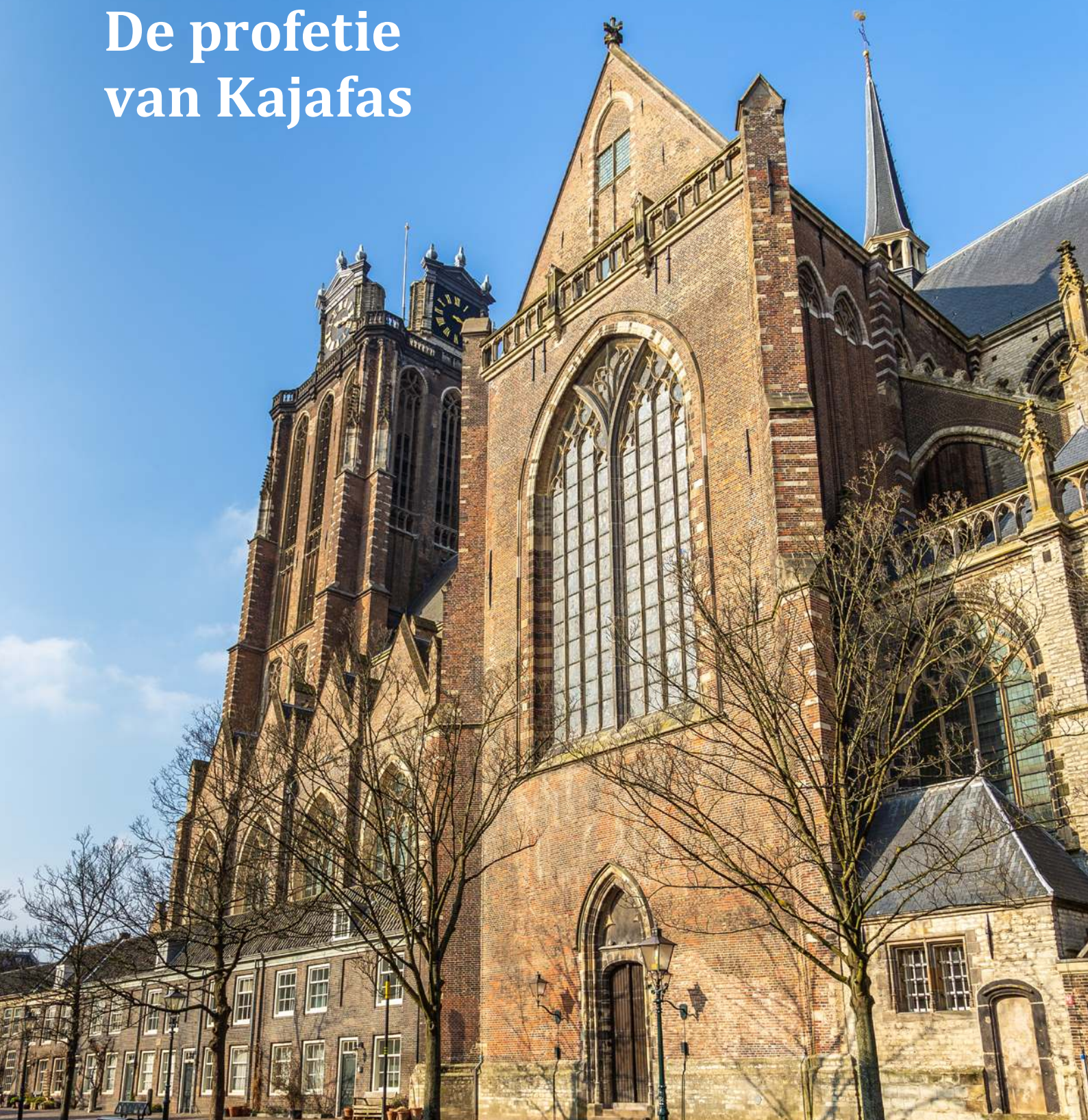

Bewaar het Pand

JAARGANG 58 • DONDERDAG 9 MAART 2023

5

De profetie van Kajafas

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING VAN DE OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

De profetie van Kajafas

*... dat het ons nut is, dat een mens sterve voor het volk,
en het gehele volk niet verloren ga.
(Johannes 11:50)*

In zijn rede voor het Sanhedrin spreekt Kajafas ware woorden. Hij beseft in de verste verte niet wat hij zegt, maar God gebruikt hem om in enkele woorden de kern van het Evangelie onder woorden te brengen. Kajafas verkondigt hier het plaatsvervangende Borgwerk van Christus. Hij zegt ten eerste dat als Christus niet sterft, het volk anders verloren gaat. En dat is een waarheid. Het volk is verloren. In de diepe Bijbelse zin van het woord. Het volk, de mens, u en ik, wij zijn van nature mensen die verloren liggen. En als we eeuwig verloren gaan, dan zullen wij de Heere niets ongerijmds kunnen toeschrijven. Want wij hebben God op het hoogst misdaan. Wij zijn van het heilspoor afgegaan. En daarom moet het volk, daarom moeten wij verloren gaan.

Drukt dat weleens op ons hart? Ben jij daar weleens mee bezig? Als dat echt gaat wegen, dan praat je daar niet makkelijk over. En dan preek je daar ook niet makkelijk over. Dan neem je het woord 'hel' niet zo makkelijk op je lippen. En toch moet het. Toch moet het gezegd worden, dat wanneer je zonder Christus zal sterven, dan zul je verloren gaan. Een ontzaglijke werkelijkheid.

Maar dat kan dan ook alleen maar gezegd worden, omdat daartegenover verkondigd mag worden dat er iemand is die in de plaats van het volk is gestorven. Iemand die ten behoeve van het volk de dood is ingegaan. De vreselijke werkelijkheid van de eeuwige verdoemenis kan alleen maar worden aangewezen, omdat daartegenover verkondigd mag worden dat er geen verdoemenis is voor degenen die in Christus Jezus zijn.

En dat is een heerlijk woord voor verloren mensen. Het is een blijde boodschap voor mensen die beseffen dat ze op weg zijn naar de eeuwige rampzaligheid. En die daar zelf geen verandering in kunnen aanbrengen.

Maar wat nu onmogelijk is bij mensen, dat is mogelijk bij God. God heeft Zelf het Middel gegeven. Hij heeft Zijn eniggeboren Zoon gegeven, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet zou verderven, maar eeuwig zou

leven. En de Heere heeft de donkere woorden van Kajafas herhaald en daar een gouden bedoeling aan gegeven. *Het is nut dat één Mens sterve, opdat niet heel het volk verloren ga.*

Al in de eeuwigheid hebben deze woorden geklonken. In datgene wat wel de Raad des Vredes wordt genoemd. Waarin de Vader heeft gevraagd: *Wie zal er met Zijn hart Borg zijn?* Toen heeft God de Zoon Zich bereid verklaard. *Ik kom o God om Uw wil te doen.* En wat was de wil van God? *De ziel die zondigt zal sterven.* Toen heeft de Zoon Zich bereid verklaard om te lijden en te sterven in de plaats van Zijn volk, dat Hem door de Vader was gegeven.

En hoe zijn ze er achter gekomen dat ze Gods volk zijn? Wel dat gaat in de weg zoals ons dat in het boek Hosea wordt beschreven. Waarin de Heere het volk bekend maakt met hun zonden. En waarin Hij tegen hen zegt: u bent *Lo-Ammi*. Niet Mijn volk. Het gaat in de weg van de verloren zoon. Die tot zichzelf kwam en zichzelf ging aanklagen: *ik ben niet waardig om uw zoon genaamd te worden.* En zo werkt de Heere Zijn genade in een mens.

Zijn eerste boodschap in een mensenhart is niet dat je tot Zijn volk behoort en dat je naar de hemel gaat. Nee, de Heere zendt Zijn Geest en Die gaat ons overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel. Die Geest leert een mens buigen onder het recht van God. Gods volk, dat bestaat uit mensen die zichzelf op grond van Gods heilig recht er buiten moeten plaatsen en die alleen door vrije soevereine genade behouden kunnen worden.

En voor die mensen krijgt het sterven van Christus waarde. Voor schuldigen. Voor zondaren. *Nooddruffigen zal Hij verschonen; aan armen, uit genâ, Zijn hulpe ter verlossing tonen; Hij slaat hun zielen gâ.*

DS. M.A. KEMPENEERS

VOOR DE JEUGD

Allahu Akbar

Maar het volk antwoordde hem niet één woord - 1 Koningen 18:21

De woorden 'Allahu Akbar' roepen allerlei beelden op. Negatieve beelden vooral. Want als ik die woorden hoor, dan denk ik: Bom! Ik denk aan zelfmoordterroristen die onder het uitroepen van deze woorden zichzelf in een mensenmenigte opbliezen. Vredelievende moslims echter gebruiken deze woorden liever positief. Ze werden geroepen toen er na de aardbeving in Turkije mensen levend onder het puin vandaan werden gehaald: 'Allahu Akbar! Allah is de grootste!' En zo komt het volk van Allah er voor uit dat hij hun god is. Hoe is het met het volk van de HEERE?

Hoe lang hinkt gij op twee gedachten? Met die vraag stelde Elia het volk voor een onontkoombare keus. En nu zal het volk toch wel een antwoord geven? Maar nee. Daar staan duizenden mensen. En ze hebben allemaal een mond. Maar niet één mond gaat er open. En er komt geen woord uit. Iedereen zwijgt. In doodse stilte staan ze daar. En dat staat er zo simpel, maar het is verbijsterend.

Want als die vraag in Tyrus en Sidon had geklonken: *wie is uw god, baäl of Jehova?* dan was het waarschijnlijk net zo geweest als toen in Efeze. Je weet wel, de geschiedenis uit Handelingen 19, waar de heidenen twee uur lang riepen: *'Groot is de Diána der Efezeren!'*

Maar als Israël mag zeggen Wie er God is, dan zwijgen ze. Het volk van Jehova is dieper gezonken dan de heidenen. Ja het is dieper gezonken dan de beesten. Want de Heere zegt in Jesaja 1:3 *Een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet.*

De wereld komt er wel voor uit. Die heeft het over hun idolen. Hun voetbalsterren, hun filmsterren en hun popsterren. De moslims roepen het luidkeels uit: Allahoe Akbar: Allah is de grootste! Maar ach, van ons als kerkmensen moet vaak gelden, dat we zwijgen.

Er is niets erger voor de Heere.

Er is ook niets ergers voor een dienaar van de HEERE. Elia als profeet keek toch uit naar een antwoord, en Paulus als apostel evenzo. En ook een dominee hoopt er ook vurig op. En dan begrijp je wel, dat een dominee niet wil horen dat hij goed gepreekt heeft. Dat kan weleens aardig zijn. Maar dat zegt uiteindelijk heel weinig. De vraag is: worden er harten gebroken? Komen er mensen tot bekering?

En als je dan niets hoort. Als het stil blijft. Dan is het niet het ergste voor Elia dat het volk niet naar hem luistert. En dat Paulus zo vaak is tegengesproken. Dan gaat het niet om de dominee, maar om Gods eer en om de zaligheid van zielen. En wat is het erg als je in de gemeente weinig of geen gebroken harten en verslagen geesten aantreft.

Want in gedachten zie ik de betraande ogen van de Heere Jezus Christus.

En ik hoor het Hem uitroepen tegen dat onwillige volk: *Hoe menigmaal heb Ik u bijeen willen vergaderen, gelijk een hen hare kiekens bijeen vergadert. Doch gij hebt niet geweld!* Denk eens aan die wenende Borg. En beantwoordt dan die vraag eens. *Hoe lang duurt dat nou nog!*

En ga eens mee naar Golgotha.

Ga daar in gedachten eens staan aan de voet van dat kruis. En kijk nu eens naar Hem die daar aan hangt. Zie eens naar dat lichaam, mishandeld en verwond. De open wonden en het bloed dat daaruit stroomt. Het *onschuldige* bloed.

En luister eens als Hij in de stilte van de duisternis Zijn bange klacht laat horen. *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?*

Wat gebeurt daar nu eigenlijk als Christus daar aan het kruis hangt?

Wat gebeurt daar als het donker wordt, wat gebeurt daar als Jezus de geest geeft?

Daar wordt afgerekend met de zonde. Daar openbaart de Heere hoe vreselijk, hoe Godonterend de zonde is.

En luister dan nog eens naar de vraag: *hoe lang hinkt gij op twee gedachten?*

Jonge mensen, er moet een antwoord komen. Je moet een keer openbaar komen. God verdraagt je zwijgen niet altijd.

Indien de HEERE God is, volgt Hem na.

Kiest dan heden wie gij dienen zult.

DS. M.A. KEMPENEERS
WWW.BEWAARHETPAND.NL

Schuivende panelen (slot)

Al enkele keren stonden we stil bij de vraag hoe gereformeerde kerken zich zouden moeten opstellen als er ook in eigen kring schuivende panelen zichtbaar zijn. Het laatste woord daarover zal nog niet zo snel gesproken zijn. Wel is het goed om nu even een (voorzichtige) balans op te maken.

Duidelijkheid

Er staat vandaag de dag veel onder druk: van dogmatiek tot ethiek en van hermeneutiek tot liturgiek. Anders gezegd: er wordt volop gemorreld en gesleuteld aan de geloofsleer, de leer aangaande ons menselijk handelen, de leer wat betreft ons verstaan van de Bijbel en de leer aangaande het geheel van een eredienst.

Zo wordt er geknaagd en gezaagd aan de klassieke boodschap van het Evangelie: *verzoening door voldoening*. In het kielzog daarvan wordt er ook volop geschaafd aan de klassieke visie wat betreft het gezag van de Heilige Schrift. Verder blijft ook de vertolking van de Bijbelse boodschap niet ongemoeid. Want heeft de klassieke invulling van een zondagse kerkdienst toch ook niet zijn langste tijd gehad? Om over de aanvallen op de klassieke visie wat betreft seksualiteit, huwelijk en gezin, man en vrouw nog maar te zwijgen.

Vrees

Wat betreft een veranderende kijk ten aanzien van het gezag van de Schrift is dat alweer twee jaar geleden kernachtig onder woorden gebracht in de zogeheten "*Verklaring van gevoelen*". Daarin uitten de auteurs -di. Baars, De Boer, Egas en Kieviet- hun vrees dat we de Schrift niet meer gezamenlijk lezen, verstaan en exegetiseren op dezelfde manier als tot voor kort in onze kerken werd beleden en gepraktiseerd. In deze verklaring werd kort en bondig verwoord wat onopgeefbaar is:

- De gehele Schrift geldt als het duidelijke, gezaghebbende en onfeilbare Woord van God;
- De belijdenissen zijn bepalend en begrenzend bij de uitleg van het Woord van God;
- Schriftwoorden zijn niet tijdgebonden, waarbij de huidige cultuur de uitleg daarvan bepaalt;
- Geloofsverbondenheid aan Christus kan niet leiden tot relativisering van concrete geboden;
- Het schiften tussen historische feiten in de Schrift ondermijnt de autoriteit van Gods Woord.

Hoe komt het nu dat in de achterliggende jaren het gesprek hierover niet of nauwelijks op gang is gekomen, of is dat een verkeerde conclusie? Of is het ook gewoon moeilijk om genoemde uitgangspunten nu wel of niet volmondig te erkennen? Het relativeren daarvan doet immers afbreuk aan de grondslag waarop we als kerken altijd hebben gestaan. Het maakt ook de scheiding der geesten duidelijk. Maar wordt

het dan toch niet eens tijd dat allen die ten diepste niet met deze verklaring uit de voeten kunnen duidelijkheid bieden waarvoor ze dan wel staan?

Afkoeling

En om niet meer te noemen: wordt alle huidige verwarring ook niet regelmatig versterkt door allerlei verhullend taalgebruik? Dan wordt er bijvoorbeeld benadrukt dat we ondanks allerlei verschillen (ten aanzien van vrouw en ambt bijvoorbeeld) toch allemaal hart hebben voor Gods Koninkrijk, toch allemaal verlangen om te buigen voor Christus en ons toch allemaal dienen te verootmoedigen en wat al niet meer. Wie kan daar wat op tegen hebben, of durft daar dan nog wat van te zeggen?

Ondertussen blijkt in de praktijk al meer dat de gemaakte afspraken op synodaal niveau van nul en generlei waarde zijn. Daarbij gaat menig een zijn eigen gang, wetend dat de kerkelijke situatie op dit moment zo is dat er waarschijnlijk toch geen maatregelen worden genomen. Voorstellen voor een pauzeknop of een afkoelingsperiode zetten dan ook geen zoden meer aan de dijk. Maar roept de verwarring en de verdeeldheid die met de dag eerder groter dan kleiner lijkt te worden niet om duidelijkheid, openheid en eerlijkheid: staan we als kerken nog op hetzelfde fundament?

Kleine(re) kring

Daarmee is overigens nog lang niet alles gezegd als het gaat om schuivende panelen. Want we kunnen er toch ook de ogen niet voor sluiten dat in kleine(re) kring eveneens schuivende panelen zichtbaar zijn?

Want waar op landelijk of classicaal niveau het gesprek over het verstaan van de Schrift misschien niet wordt gevoerd of hooguit uiterst moeizaam gaat, is het gezien alle ontwikkelingen nodiger dan ooit om een dergelijk gesprek wél te voeren in consistories waar men vanouds waarde hecht aan een Schriftuurlijk-bevindelijke prediking. En is het dan toch ook niet de vraag of we nog steeds op eenzelfde golflengte zitten als het bijvoorbeeld gaat om een onderscheidenlijke en separerende prediking of onze visie op de gemeente?

Tijd om achterover te leunen is er niet. De apostel Johannes zegt het ook niet voor niets in zijn zendbrief: "*Kinderkens, het is de laatste ure.*" Zijn we ons dan al aan het voorbereiden op heviger aanvallen van de boze? Wat is het daarbij een troost dat onze Gereformeerde Kerk ook een Christelijke Kerk heet: een Kerk van Christus. Hij regeert. Ook in die laatste ure!

DS. W.L. VAN DER STAAIJ

De voorrechten van de gelovige (7) *Ambrosius*

Nadat we eerst iets hebben weergegeven over de wedergeboorte, over de eerste dingen, willen we nu wat doorgeven over de middelste dingen: De voorrechten en plichten van de gelovige.

De rechtvaardiging

Onmiddellijk op de vereniging met Christus volgt het eerste voorrecht, de rechtvaardiging: de toerekening van de gerechtigheid van Christus en de vergeving van zonde. Op drie manieren kan gezegd worden dat de mens gerechtvaardigd is: 1. In Gods voornemen en besluit, maar het wordt pas werkelijkheid in de tijd. 2. In beginsel in Christus, dat wil zeggen dat de genoegdoening is aangebracht en de vergeving verworven. 3. Daadwerkelijk in zichzelf, onmiddellijk na de vereniging met Christus. Hierop volgen bijzondere daden van toerekening en vergeving. Op de jongste dag geeft de Rechter het volle bezit van de algehele vergeving. Dat is de volkomen rechtvaardiging. De daadwerkelijke rechtvaardiging is de vrijspraak van schuld en straf om het werk van Christus, om niet toegerekend en aangenomen door het geloof. Door de rechtvaardiging is een zondaar rechtvaardig voor Gods rechterstoel en heeft een volmaakte rechtvaardigheid. Hij is even volmaakt rechtvaardig als Christus de Rechtvaardige. Het is ook een gedurige rechtvaardigheid: een overvloedige fontein tegen de zonde, de Heere zal nooit verstoten om nieuwe zonden. Het is een eeuwige rechtvaardigheid die door Christus is aangebracht. "Door de rechtvaardiging behagen wij God meer dan als wij een volmaakte rechtvaardigheid in onszelf hadden." Deze rechtvaardigheid komt immers van God. Door de rechtvaardiging wordt God verheerlijkt, is er vrede in het geweten en worden alle ellenden weggenomen.

Verzoening

Het tweede voorrecht is de verzoening. Door de rechtvaardiging komt de zondaar in een staat van verzoening. Dan is er vrede met God, de Heere ziet die zondaar als een vriend. De Heere is geen vijand meer, maar doet delen in Zijn gunst en liefde. God is buiten Christus een verterend Vuur, maar in Christus liefde. Er kan wel Vaderlijke kastijding komen, vaak door eigen schuld. De gunst en de liefde van de Heere worden nooit beëindigd, maar blijven eeuwig. De zonde is overvloedig, maar de genade ook. Komen er niet duizenden zonden uit het hart van Gods kind voort? De Heere blijft barmhartig en goedertieren. Is dat geen wonder? God heeft al Zijn toorn op Zijn Zoon uitgestort, Hij zal geen druppel meer op de gelovige uitstorten. De Heere is met vijanden bevredigd door het bloed van Christus. Wij zouden bevredigd kunnen worden met iemand die ons een klein beetje beledigd heeft, niet met iemand die ons wilde doden. De Heere is bevredigd met mensen die zwaar tegen Hem ge-

zondigd hebben. Vervult dat uw hart niet met verbazing en verwondering? Alle schepselen hebben vrede met Gods kinderen. Als een legeraanvoerder vrede heeft gesloten, mag niemand van zijn soldaten meer aanvallen. Zelfs de dood en het graf verschrikken niet meer.

Aanneming

Het derde voorrecht is de aanneming tot kinderen. Door de aanneming ziet de Heere de gelovigen als zonen. "De Heere houdt ons voor rechtvaardigen in onze rechtvaardiging, voor vrienden in onze verzoening en voor zonen in onze aanneming." Die aanneming begint in dit leven en wordt volmaakt in de toekomstige wereld. Daar hoort de verlossing van ons lichaam bij. We lezen in Ef. 1:5 'Die ons tevoren verordeneerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil.' Zonen zijn meer waard dan bezittingen en knechten. "Zo acht de Heere de armste, onwaardigste gelovige meer dan al Zijn huisraad, dan de hemel, de aarde en alle heerlijkheid ervan, meer dan alle koningen en groten in de wereld." De Heere zorgt voor gelovigen zoals een vader zorgt voor zonen. De Heere heeft de gelovigen lief als Zijn zonen. Een vrouw zou haar zuigeling nog kunnen vergeten. De Heere zal de gelovigen nooit vergeten. Efraïm is Hem een dierbare zoon, een troetelkind (Jer. 31:20). De Heere maakt tot erfgenamen en mede-erfgenamen met Christus (Rom. 8:17). De Heere is hun Deel en hun Erfenis. "O, dat zulke vaten des toorns, zulke vuurbranden der hel van nature, aldus uit genade kinderen van God en erfgenamen van de hemel worden." De Heere geeft hen de Heilige Geest, de Geest der aanneming tot kinderen door Welken zij roepen: Abba, Vader (Rom. 8:15).

Heiliging

Het vierde voorrecht is de heiliging. Een wedergeboren mens wandelt naar de Geest, wordt geleid door de Geest en wandelt in de Geest. De Wet wordt in het hart geschreven. De heiliging in dit leven is ten dele. De zondige natuur blijft in dit leven in Gods kinderen. De heiliging is de heerlijkheid en schoonheid van de gelovigen. De heiliging is een bewijs van de rechtvaardiging.

Verheerlijking

Dit is het vijfde en laatste voorrecht. Daarover schrijft Ambrosius in het laatste deel van zijn boek.

DS. A. VAN HETEREN

Het Bijbelboek Ruth

Drie vrouwen op weg naar Bethlehem (1) – De raad van Naomi

7b Als zij nu gingen op den weg, om weder te keren naar het land van Juda,

8 Zo zeide Naomi tot haar twee schoondochters: Gaat heen, keert weder, een iegelijk tot het huis van haar moeder; de HEERE doe bij u weldadigheid, gelijk als gij gedaan hebt bij de doden, en bij mij.

9 De HEERE geve u, dat gij rust vindt, een iegelijk in het huis van haar man! En als zij haar kuste, hieven zij haar stem op en weenden;

10 En zij zeiden tot haar: Wij zullen zekerlijk met u wederkeren tot uw volk.

11 Maar Naomi zeide: Keert weder, mijn dochters! Waarom zoudt gij met mij gaan? Heb ik nog zonen in mijn lichaam, dat zij u tot mannen zouden zijn?

12 Keert weder, mijn dochters! Gaat heen; want ik ben te oud om een man te hebben. Wanneer ik al zeide: Ik heb hoop, of ik ook in dezen nacht een man had, ja, ook zonen baarde;

13 Zoudt gij daarnaar wachten, totdat zij zouden groot geworden zijn; zoudt gij daarnaar opgehouden worden, om geen man te nemen? Niet, mijn dochters! Want het is mij veel bitterder dan u; maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan.

Drie vrouwen op weg naar Bethlehem

In gedachten zien we hen gaan. Drie vrouwen, onderweg van Moab naar Bethlehem. De oude Naomi, samen met de veel jongere Orpa en Ruth. Maar op zeker moment, wellicht op de grens van Moab en Israël, staat Naomi stil. Ze kijkt haar twee schoondochters aan en zegt: 'Gaat heen, keert weder, een iegelijk tot het huis van haar moeder'. Wat zullen die woorden Naomi zelf door haar ziel gesneden hebben. Want zelf had ze geen kinderen meer. En toch zegt ze: Ga terug naar het huis van jullie moeder.

Ze voegt er ook een wens aan toe: 'De HEERE doe bij u weldadigheid, gelijk als gij gedaan hebt bij de doden, en bij mij. De HEERE geve u, dat gij rust vindt, een iegelijk in het huis van haar man'. Ze wenst haar schoondochters alle goeds toe. Het is haar gebed dat de Heere het goede dat zij hebben gedaan voor de inmiddels overleden Machlon en Chilion, en voor haarzelf, hun zal vergelden. Ze hoopt dat haar schoondochters opnieuw zullen trouwen. En dat ze rust zullen vinden in het huis van hun man. En dan geeft Naomi haar schoondochters een afscheidskus.

Zelfverloochening

Orpa en Ruth beginnen te huilen. Op luide toon geven ze uiting aan hun verdriet over dit afscheid. En dan schudden de beide jonge vrouwen hun hoofd en ze zeggen: 'Wij zullen

zekerlijk met u wederkeren tot uw volk'. Maar Naomi houdt voet bij stuk. In vers 11 zegt ze opnieuw: 'Keert weder, mijn dochters! Waarom zoudt gij met mij gaan?' Naomi gaat dan de eventuele mogelijkheden na, die nog een toekomst voor Orpa en Ruth zouden kunnen betekenen. De eerste mogelijkheid is, dat ze op dit moment zelf nog een zoon verwacht. Maar dat is niet zo. De tweede mogelijkheid is, dat ze nog een keer zal trouwen en dan alsnog een kind krijgt. Daar is Naomi echter veel te oud voor. De derde mogelijkheid: Als het laatste wel zo was, dan zou het toch nog veel te lang duren voordat zo'n jongen groot zou zijn. Nee, volgens Naomi is er maar één conclusie: 'Keert weder, mijn dochters'.

Wat moeten we denken van deze woorden van Naomi? Laat ik u eerst mogen wijzen op enkele positieve elementen in haar woorden. Wat bijvoorbeeld opvalt, is de liefde die uit haar woorden spreekt. Teer spreekt ze haar schoondochters aan: 'Mijn dochters'. En – wat zal dat haar een zelfverloochening gekost hebben! – ze gunt haar schoondochters een nieuw huwelijk waarin zij blijvend rust mogen vinden.

Vrijmoedigheid

Wat ook opvalt, is dat Naomi in alle vrijmoedigheid spreekt over de Heere: 'De HEERE doe bij u weldadigheid' (vers 8). En: 'De HEERE geve u, dat gij rust vindt' (vers 9). Naomi spreekt vrijmoedig over de Heere. Niet op een opgelegd vrome manier, maar wel met vrijmoedigheid. Doen wij dat, in onze familie en te midden van onze schoonfamilie?

Nog een derde positieve trek in Naomi's woorden: In vers 13 lezen we: 'Want het is mij veel bitterder dan u; maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan'. Zeker, die woorden lijken op het eerste gehoor vooral negatief. Ze hebben een bittere klank. Maar vergelijkt u ze eens met de situatie van zoveel jaren terug. Toen er honger kwam in Bethlehem. Het was toen evenzeer de hand van de HEERE geweest die die honger gezonden had in het leven van Naomi en Elimelech. Maar toen had Naomi geen oog voor Gods hand. Nu is het echter anders. Naomi heeft, ondanks alle bitterheid die er is, oog voor Gods voorzienige leiding in haar leven.

Intussen is er nog meer te zeggen over Naomi's woorden. Maar daarover Deo volente de volgende keer.

DS. A.J.T. RUIS

Charles Hodge. Christus heeft de wet volbracht (7)

De Galaten

De Galaten wilden het werk van Christus als grond van de rechtvaardiging vervangen door eigen gehoorzaamheid aan de wet. Zij gingen terug naar de wet en naar wetswerken als grond voor de rechtvaardiging. Wettische gehoorzaamheid in plaats van het werk van Christus. Gelovigen hoeven niet voor hun rechtvaardiging volmaakt gehoorzaam te zijn aan de wet. De verlossing komt niet tot stand door de wet, ook niet door de eisen van de wet aan te passen aan de zondige mens. De wet is niet afgeschaft of verzwakt. Maar er is verlossing door plaatsvervangende gehoorzaamheid en plaatsvervangend lijden.

De HEERE onze gerechtigheid

Christus heeft Zich aan de wet onderworpen. Christus heeft voldaan aan de eisen van de wet. Hij is volmaakt gehoorzaam geweest en heeft een eeuwige gerechtigheid aangebracht. Christus wordt 'de HEERE onze gerechtigheid' genoemd omdat door Zijn gehoorzaamheid velen tot rechtvaardigen gesteld worden. Christus is de Zijnen tot rechtvaardigheid geworden. Gods kinderen zijn van de vloek van de wet verlost omdat Christus de vloek in hun plaats gedragen heeft. In overeenstemming met het goddelijk recht zijn zij bevrijd van de straf van de wet, want Christus heeft die straf gedragen. Hij heeft verlost van de vloek der wet door een vloek te worden. De ongerechtigheden van Gods kinderen werden op Hem gelegd. "Hij werd als een zondaar behandeld in onze plaats, opdat wij in Hem als rechtvaardig behandeld konden worden." Christus werd geofferd om de zonden van velen te dragen.

Offer

Wetsovertreders moesten het offerdier naar het altaar brengen, de handen op de kop van het dier leggen, hun zonden belijden; het dier werd gedood en zijn bloed werd op het altaar gesprenkeld. De offers waren voorgeschreven om verzoening, het stillen van Gods toorn en vergeving tot stand te brengen. De offers waren ook een voorafschaduw en voorzegging van het ware Zoenoffer dat Christus zou brengen. Christus zou zijn ziel tot een schuldoffer stellen. Christus is tot een offerande voor de zonde gemaakt. In feite is dat het Evangelie. Christus is een verzoening voor de zonden van Zijn Kerk. Hij is het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. In de brief aan de Hebreeënen wordt dit uitgebreid uiteengezet. De offers van het Oude Testament konden geen verzoening bewerken, maar waren schaduwen van het ware Offer voor de zonden. Jezus Christus verlost de Zijnen van hun straf voor de zonden door Zichzelf als een offerande voor hun zonden over te geven.

Plaatsvervanging

Christus is tot zonde gemaakt en een vloek geworden voor de Zijnen. Hij is tot een Zondoffer gemaakt. Wat Christus gedaan en geleden heeft wordt beschouwd als door elke gelovige gedaan en geleden. "Zij zijn zozeer met Hem verbonden dat hetgeen Hij voor hen gedaan heeft, beschouwd wordt als door hen gedaan." Omdat Hij leeft zullen zij ook leven. Dat lezen we in Rom. 6:8 'Indien wij nu met Christus gestorven zijn, zo geloven wij, dat wij ook met Hem zullen leven.' Van iedere gelovige geldt dat hij met Christus gekruisigd is. (Gal. 2:20). Christus is opgewekt als Eersteling. Hij is niet alleen de Eerste in volgorde, maar Hij is ook het onderpand en de zekerheid van de opstanding van Zijn volk. De band met Adam verzekert onze dood, de band met Christus verzekert onze opstanding.

Vergoten bloed

Het bloed van Jezus Christus reinigt Gods kinderen van alle zonde. Er is vrede door het bloed des kruises. Gods kinderen zijn gekocht met het bloed van Christus. Zijn bloed is voor velen vergoten tot vergeving der zonden. Bloed was het middel van verzoening. Zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving. Christus is gestorven als een verzoening voor de zonde der Zijnen. Er is verzoening door het kruis en door de dood van Christus. Christus heeft Zijn ziel gegeven tot een rantsoen voor velen. Christus is overgeleverd om de zonden der Zijnen. Hij heeft Zichzelf gegeven voor hun zonden. Paulus wilde in niets anders roemen dan in het kruis van Christus.

Priester

De Messias zou ook Priester zijn. In Psalm 110:4 staat 'Gij zijt Priester in eeuwigheid, naar de ordening van Melchizedek.' Christus is een barmhartig en getrouw Hogepriester (Hebr. 2:17). In Hebr. 7:26 staat 'Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren.' Deze Hogepriester kan volkomen zalig maken die door Hem tot God gaan. God heeft Christus aangesteld als Hogepriester. Christus heeft geen bloed van bokken of kalveren geofferd, maar Zijn eigen bloed. Hij heeft Zichzelf Gode opgeofferd. Christus is de hemel ingegaan, net zoals de hogepriester in het heilige der heiligen inging, om voor Zijn volk te bidden. Nu zal ieder kind van God, die zijn ziel in de handen van deze Hogepriester overgeeft, zeker barmhartigheid en genade verkrijgen.

DS. A. VAN HETEREN

Het einde van de discipelen

De vorige keer beloofde ik een vraag te beantwoorden over 'zondigen in je slaap', of dat überhaupt mogelijk is en of het je wordt toegerekend. Bij nader inzien ga ik daar met leven en welzijn later op in, omdat er ijverige meedenkers zijn, die ik eerst de ruimte wil geven. Overigens dank voor het meedenken over de ingezonden vragen!

Ik wil dan nu eerst op een andere vraag ingaan en wel deze. Is ons iets bekend over het einde van de ons zo bekende discipelen van de Heere Jezus? Nou, niet veel. Ik kan slechts doorgeven wat we weten of menen te weten. Er zijn maar twee van de twaalf discipelen van wie we weten hoe hun einde was, eenvoudig omdat de Bijbel het ons meedeelt. Van Judas weten we dat hij zelf een einde aan zijn leven heeft gemaakt en in grote wanhoop zichzelf opgehangen heeft en daarbij in de diepte is gestort. Zie Mattheus 27 vers 5 en Handelingen 1 vers 18.

En van Jakobus, een van het drietal dat door Jezus wel eens apart genomen werd, de man die met zijn broer Johannes van Jezus een erepositie verlangde in Jezus' Koninkrijk, Mattheus 20 vers 20, ja van hem weten we ook zijn einde. Het was er nog voor hij de wijde wereld kon ingaan om het Evangelie te verkondigen, namelijk toen koning Herodes enigen van de gemeente gevangen zette en Jakobus, de apostel liet executeren, tot groot genoegen van het Sanhedrin. Jakobus werd onthoofd, net als Johannes de Doper, jaren daarvoor.

Naast de drie bekendste discipelen heb je ook een drietal minder bekende. De eerste is Jakobus, de zoon van Alfeus. Hij heeft dezelfde dingen mee gemaakt, dezelfde wonderen gezien en dezelfde woorden gehoord waar de anderen ook getuige van waren geweest. Volgens de joodse geschiedschrijver Flavius Josephus is er ooit ene Jakobus van het tempeldak naar beneden gegooid. Is hij dat geweest? Volgens de traditie heeft deze Jakobus onder andere in Egypte het Evangelie gebracht. Ook wordt wel beweerd dat hij, net als zijn Meester, de kruisdood moest ondergaan.

Je hebt ook nog Simon de Zeloot. Een man die oorspronkelijk tot een fanatieke joodse partij behoorde, die zich beijverde om de gehate Romeinen te bestrijden. Het waren messentrekkers en sluipmoordenaars en Jezus heeft door Zijn liefde en macht ook deze man getemd en tot een volgeling gemaakt. In plaats van te strijden voor een aards rijk werd hij een strijder binnen het Koninkrijk der hemelen. Net zo'n ijveraar als Paulus. Van het einde van Simon Zelotes weten we niets, behalve dan dat ook hij is aangekomen in het Vaderhuis met zijn vele woningen.

Vervolgens was er dan ook nog een tweede discipel die Judas heette. Niet de verrader, zegt de Bijbel. Niet beter dan de verrader, maar vernieuwd door Woord en Geest. Hij was begerig naar de openbaring van de Heere Jezus, lees maar eens Johannes 14 vers 22. En Jezus zei tegen deze Judas: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn Woord bewaren. En Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en woning bij hem maken! Zie Johannes 14 vers 23. Welnu, dat heeft deze Judas uit genade mogen ervaren en hoe je einde dan ook is hier op aarde, de gemeenschap met de Heere kan geen vijand, geen zonde ooit verbreken. Over zijn levenseinde weten we niets, maar ook aan hem zal het woord van Jezus wel vervuld zijn: In de wereld zult gij verdrukking hebben.

En dan is daar natuurlijk Levi, de tollenaar. Een echte jood, die nochtans heulde met de Romeinen. We kennen hem beter met zijn griekse naam, Mattheus, geschenk van God betekent dat. Nou, deze discipel heeft ons ook een rijk geschenk nagelaten, namelijk een beschrijving van het leven van Jezus op aarde, het Evangelie naar de beschrijving van deze gewezen tollenaar. En thans een gewezen zondaar. Niemand heeft zo scherp de verwerping van Christus door de Joden aangewezen en veroordeeld als Mattheus. Eerst schreef hij een boek over de woorden van Jezus en later breidde hij het uit tot wat we nu kennen als het eerste bijbelboek van het Nieuwe Testament.

Over het einde van zijn leven is ons niets bekend. Natuurlijk zijn er wel enige verhalen die de ronde doen, gruwelijke verhalen over zijn marteldood. En daarom kunnen we hem rekenen onder de zielen onder het altaar die Johannes op Patmos in een visioen heeft gezien. Het zijn de zielen van degenen wiens lichamen werden gedood om het geloof in Christus. En ook Mattheus horen we roepen: Hoe lang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen die op de aarde wonen? Het is een aangrijpende vraag om handhaving van het recht. Ook Mattheus wacht met de andere martelaren op Gods tijd.

En al schrijvende kom ik er achter dat ik de vraag naar het einde van de discipelen onmogelijk in een artikel kan beantwoorden. Tot de volgende keer dus maar!

DS. K. HOEFNAGEL

Encyclopedie Nadere Reformatie

Pastoraat

In deel 1 en 2 van de Encyclopedie Nadere Reformatie vinden we honderden minibiografieën van alle mannen en vrouwen uit de tijd van de Nadere Reformatie. In de delen 3 en 4 worden ruim 250 thema's besproken. Er blijkt zoveel materiaal voorhanden te zijn dat er nog een vijfde deel zal verschijnen. Er zijn ook al vergevorderde plannen om een registerdeel te publiceren. Dat zal het gebruik van De Encyclopedie vergemakkelijken. Wat in de Encyclopedie staat kan een springplank vormen voor nadere studie, maar kan ook gewoon gelezen worden. In deze boekbespreking lichten wij er enkele zaken uit om u een indruk te geven van de inhoud. We geven een samenvatting van het artikel geschreven door Prof. Dr. Baars getiteld "Pastoraat".

De predikant

De Reformatie zag als voornaamste taak van de predikant de prediking. In de prediking werd pastorale leiding gegeven aan de gemeente. Er werd pastoraat bedreven vanaf de preekstoel. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de preken van ds. B Smytegelt 'Het gekrookte riet' (1744) met 145 preken over Mattheüs 12:20-21. Veel vragen aangaande het geestelijke leven en de wandel in de vreze des Heeren worden behandeld. Er wordt onderscheid gemaakt tussen onbekeerden, zwakgelovigen en meer verzekerde gelovigen.

Is de leraar ook herder?

Volgens Calvijn diende de predikant voor zover mogelijk ook gemeenteleden persoonlijk te vermanen, te bestraffen en te vertroosten. Dit gold bijzonder de zieken en stervenden. Het was ook gebruikelijk dat een predikant met een ouderling voorafgaand aan de bediening van het Avondmaal, huisbezoek bracht bij alle gezinnen in de wijk. De synode van Emden en de Dordtse Kerkorde zwijgen hierover. In provinciale kerkorden wordt wel gesproken over het regelmatige pastorale bezoek van predikanten. Met name wordt gedacht aan het bezoeken van zieken, weduwen en wezen. In de beginperiode van de Nadere Reformatie was er een groot tekort aan predikanten, waardoor het bezoekwerk in de knel kwam. Er kwam ook verzuim voor door luiheid of gemakzucht. Soms werden bij voorkeur rijke gemeenteleden bezocht.

De ouderling

Ook de ouderlingen waren belast met de pastorale zorg voor de gemeente. Er werd op toegezien of geloof en levenspraktijk in overeenstemming waren met het Woord van God. Bij de gezinnen dienen de ouderlingen aan te

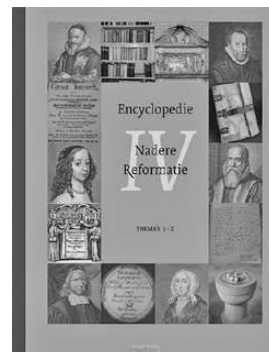
dringen op huisgodsdienstoefeningen. Koelman schrijft dat de ouderlingen een missionaire taak hebben: de ongelovigen buiten de gemeente overtuigen van de waarheid van het christelijke geloof. De doopleiden aandringen op het beleven van hun doop. Avondmaalgangers te bezoeken en op te wekken tot standvastigheid, lijdzaamheid en onderlinge liefde. Het behoort ook tot hun taak onderzoek te doen naar de gronden waarop Avondmaalgangers deel nemen aan het Heilig Avondmaal. Waar nodig dient er bestraft of getroost te worden. Het is ook de plicht van ouderlingen (langdurig) zieken te bezoeken. Pastorale zorg dient ook verleend te worden aan hen die dreigen af te dwalen of die al afgedwaald zijn. Ook moeten zij gemeenteleden opwekken voor elkaar en voor de gehele gemeente te bidden.

Het huisbezoek

Voetius schrijft behartenswaardige dingen over het huisbezoek. Onwetenden en ongeleerden moeten onderwezen worden al of niet met behulp van een catechismus. Het behoort ook tot de taak van de ouderlingen te overtuigen en terug te leiden. Beslechten van geschillen. Onderzoek naar zonden vergezeld van vermaningen tot bekering daarvan. Zonden dienen beleden te worden en dan mag gewezen worden op Gods vergevende genade in Christus en op de roeping elkaar te vergeven. In het huisbezoek hebben vertroosting en een eigen plaats: vertroosting tegen de (overblijfselen van de inwonende) zonde, tegen te grote bezorgdheid, tegen inblazingen van de duivel en tegen allerlei uitwendige beproevingen.

De ziekenrooster

De ziekenrooster kan een ouderling zijn of een niet-ambtsdrager. Zij hadden tot taak de predikanten bij te staan in het vele bezoekwerk aan zieken en stervenden. Sommige ziekenroosters waren zeer onkundig. Koelman pleit er daarom voor dat zij een kerkelijk examen moeten afleggen om onkunde tegen te gaan. Tijdens dit examen werd nagegaan of zij om wisten te gaan met verschillende geestelijke gesteldheden waarin gemeenteleden konden verkeren. Ten tijde van een pestepidemie werden speciale pestziekenroosters tijdelijk benoemd. Zij bezochten de zieken in speciaal daarvoor ingerichte pesthuizen of in eigen woning.

Het ziekenbezoek

Ziekenbezoek werd afgelegd door predikanten, ouderlingen en ziekentroosters. Ziekentroosters bezochten gemeentelieden niet op eigen initiatief, maar op verzoek. Zonder onderscheid des persoons moesten zij aan ieder verzoek gehoor geven. Het bezoek vond meestal overdag plaats, maar soms ook 's nachts.

Udemans pleit voor korte en regelmatige bezoeken. Ziekentroosters dienen bewogen te worden door liefde, barmhertigheid en empathie. Het gaat om het eeuwig belang van de zieke en de zorg voor zijn ziel. De geestelijk verzorger diende zelfs eerder ontboden te worden dan de arts. Zonden dienden beleden te worden, bij oprechte vernedering wordt troost geboden vanuit Gods Woord. In de zeventiende eeuw werden hiervoor boekjes uitgegeven met de zeven boetsalmen. Hierbij valt ook te denken aan de zieken-troost, die ook in ons gereformeerde kerkboek te vinden is. Het was ook nodig dat de ziekentrooster voor de zieke bad. De pastorale zorg voor de ziel bestond uit vermanen, vertroosten en bidden. Er was ook aandacht voor de lichamelijke en psychische toestand van het zieke gemeentelid.

Troostliteratuur

In de late Middeleeuwen hadden heel veel mensen de pest. Het was onmogelijk voor de geestelijken om al deze zieken te bezoeken en te begeleiden. Daarom werden er veel boekjes gepubliceerd over ziekte en dood en over de geestelijke begeleiding van ernstig zieken en stervenden. De zieken konden daar dan zelf in lezen en troost uit putten of familieleden konden daaruit voorlezen. In de tijd van de Reformatie en de Nadere Reformatie werd dit voorgezet. Wel verandert de inhoud van de boekjes. Datheen schreef een boekje met als titel 'Gebeden voor de kranke en aangevochten mens.' De beschrijvingen van sterfbedden dienden als voorbeelden. Teksten uit de Bijbel of de laatste woorden van stervenden konden de stervenden worden voorgezegd en zij konden die vervolgens op de lippen nemen. De beschrijvingen van sterfbedden werden voorgelezen aan stervenden tot onderwijs en troost.

Het gezelschap

In de Reformatie was er sprake van pastoraat van gemeentelieden onderling. Op een bepaalde manier werd dit voortgezet in het gezelschapsleven in de zeventiende eeuw. Het gezelschap was van belang voor het onderlinge pastoraat en het geestelijke leven. Er waren huiselijke godsdienstige bijeenkomsten. Vaak sprak een predikant het openingsgebed uit, daarna werd een gedeelte uit de Bijbel gelezen en aan de hand daarvan werd gesproken over het geestelijke leven. Er konden ook geestelijke ervaringen of geestelijke vragen aan de orde komen. Soms werd doorgesproken over de preek. Er werd ook gezongen.

Zielszorg aan de eigen ziel

Pastorale zorg aan de eigen ziel is nodig. Hiervoor verwijst Prof. Dr. Baars naar het boek 'Soliloquium' (alleenspraak)

van Teellinck (1628). Het gaat over een in gesprek gaan met zichzelf over de zielengangen en gemoedstoestanden die hij zelf heeft meegemaakt of van anderen vernomen heeft. Hij legt zijn hart voor de Heere open en vraagt om leiding in de vragen en benauwenissen van zijn ziel. Teellinck wil zijn lezers opwekken om ook over de toestand van hun ziel te mediteren en te zoeken naar de genade van God in Christus.

Conclusie

We willen deze samenvatting van het artikel over 'Pastoraat' besluiten met de weergave van de conclusie: "De Nadere Reformatie is van grote betekenis geweest voor de pastoraal-geestelijke zielszorg. Predikanten en andere pastorale werkers werden binnen deze beweging voortdurend geïnstrueerd en vermaand om met name zieken en stervenden geestelijk bij te staan. Daarbij richtte de pastorale instructie zich vooral op 'de kern', namelijk hoe de pastorant gegronde schriftuurlijke troost kon ontvangen in het leven en bij het sterven. Bovendien werd een ieder aangespoord om zielszorg te besteden aan zijn eigen ziel. Dat laatste is in feite een centrale spits in heel veel pastorale geschriften uit de Nadere Reformatie."

Encyclopedie Nadere Reformatie, deel IV, gebonden, 672 blz., 64,50 euro, W.J. op 't Hof, Uitgeverij KokBoekencentrum, Utrecht, ISBN 9789043534208.

Het kruis verdragen en schande veracht, Veertig overdenkingen voor de lijdenstijd | C.H. Spurgeon
Gebonden, 128 blz., € 17,90. Uitgeverij Den Hertog, Houten.
ISBN 978 90 331 3213 1.

Aan het slot van de laatste overdenking die gaat over Matth. 28:6 'Komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft', lezen we het volgende:

"O, lieve ziel, bent u bang om te sterven? U zult uw lichaam als metgezel een poosje moeten missen, maar in de hemel zult u opnieuw worden verenigd, ziel en lichaam zullen voor de troon van God weer met elkaar worden verbonden. Wat is het graf? Het is het bad waarin de gelovige de klederen van zijn lichaam legt om ze te laten wassen en reinigen. Wat is de dood? Het is de wachtkamer waar wij ons kleden voor de onsterfelijkheid, het is de plaats waar het lichaam evenals Esther, zich baadt in specerijen opdat het geschikt zal zijn voor de omhelzing van zijn Heere. De dood is de poort van het leven. Ik zal niet vrezende sterven, maar ik zal zeggen: 'Komt herwaarts, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft.' Ga naar het graf van Christus, zowel om te huilen als om u te verblijden."

JEUGDAPPEL -16

Puur!

D.V. ZATERDAG 2 APRIL 2022

10.00 - 12.30 UUR

SPREKERS
ds. A. Voorwinden
ds. P. van Duijvenboden

LOCATIE
Fonteinkerk
Nijkerk

Landelijk Contact Jeugdwerk **HJW**

WWW.JEUGDAPPELMIN16.NL

Winst uit Verlies Contactdag Voorjaar 2023

Thema: Vreugde in verdriet
Stichting Winstuitverlies - 12,5 jaar
D.V. zaterdag 18 maart 2023
in de Bethlehemkerk te Woerden
Lezing: **ds. P.C. Hoek**
Aanvang 10:15 uur, inloop vanaf 10:00 uur
Samen vanuit Gods Woord uitzien
naar dé Trooste(er) bij kanker!
Meldt u en jij je aan op:
www.Winstuitverlies.nl

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar (0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegrafenissen.nl
info@vanstaverenbegrafenissen.nl

VAN DE REDACTIE

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 23 maart 2023. Kopij graag binnen WOENSDAG 8 maart 2023.

Ontmoetingsdag

Zaterdag 15 april 2023 D.V. in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Werkendam. Sprekers: ds. M.A. Kempenaers, ds. A.J.T. Ruis, ds. W.L. van der Staaij en ds. K. Hoefnagel.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechthzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

SIGNALEN VAN HET EINDE
Spreker: Ds. P.D.J. Buijs (Mattheus 24: 4 -14)

Datum: Vrijdagavond 14 april
Inloop: 19:30 uur
Start: 19:45 uur
Locatie: Haadwei 127 Damwâld (CGK Damwâld)

COLOFON

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand. ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

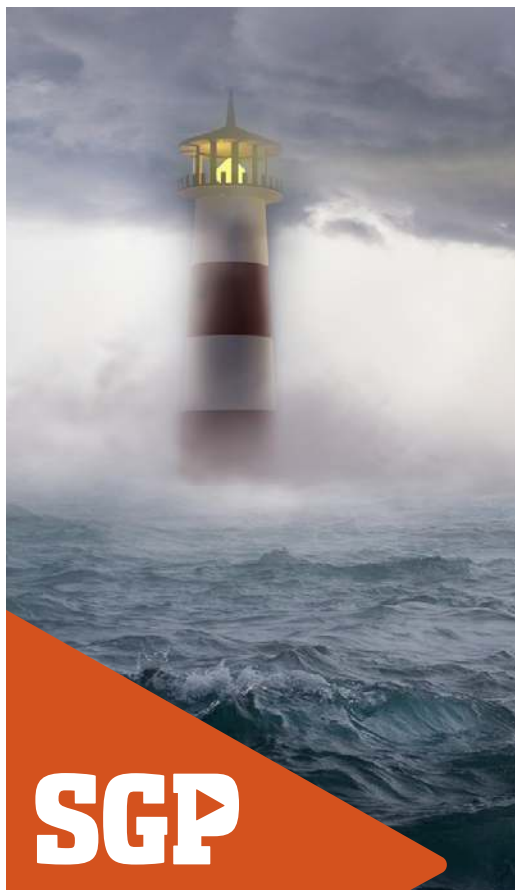
Ds. A. van Heteren, ds. K. Hoefnagel en ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 32,- per jaar.
Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 38,- per jaar.
Advertentietarieven op aanvraag.

SGP

STEM VAST EN ZEKER

Turbulente tijden. Nederland staat voor grote uitdagingen. Terwijl het vertrouwen verdwijnt. Het vraagt om koersvaste en daadkrachtige keuzes.

Je kan van de SGP zeggen wat je wilt, maar je weet wat je eraan hebt. De partij staat al meer dan 100 jaar voor politiek bij een open Bijbel. Het Woord van God. Hem loopt het niet uit de hand. Dat geeft vertrouwen. Vast en zeker.

*"Je kan van de SGP zeggen wat je wilt,
maar je weet wat je eraan hebt."*

Geef op D.V. 15 maart stem aan een helder Bijbelgetrouw geluid in uw provincie en waterschap. En draag zo óók bij aan het behoud van onze zetels in de Eerste Kamer.

Studio SGP

Kijk mee of meld u aan voor Studio SGP van 10 maart op locatie in Zeeland. Scan de code of ga naar sgp.nl/agenda voor meer informatie.

Toezicht houden op een vernieuwende onderwijsorganisatie?

Voor onze Raad van Toezicht zijn we per 1 juli 2023 op zoek naar een nieuw lid met kennis van **juridische zaken**. Kennis van HRM is een pré.

LID RAAD VAN TOEZICHT M/V Amersfoort

Uitgebreide informatie en profiel is te vinden op onze website www.werkenbijeducatis.nl

Solliciteren

U kunt uw sollicitatiebrief en cv tot en met 21 maart 2023 sturen naar j.weeda@educatis-rpo.nl. De gesprekken vinden plaats D.V. 19 april 2023.

Scan voor meer informatie: ↗

"ik heb het meeste geleerd, niet van hen die mij les gaven, maar van hen die met mij spraken."

Augustinus

Spreekt dit jou aan?

Laat het ons weten.

We komen graag met jou in contact om jouw opties voor een baan in het onderwijs te bespreken.

☎ dhr. A .Trouwborst, 038 870 0816

🌐 www.pieterzandt.nl/vacatures

Pieter Zandt
scholengemeenschap

